

ที่ นร 1117/ 314

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
128 อาคารพญาไทพลาซ่า ถนนพญาไท กทม. 10400

14 มีนาคม 2546

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
เกี่ยวกับ “นโยบายกล้วยไม้ไทยและไม้ดอกไม้ประดับ”

ด้วย สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้รับข้อร้องเรียนจากสมาคมชาวสวนกล้วยไม้ไทย เรื่อง “การคัดค้านการส่งเสริมการลงทุนปลูกและขยายพันธุ์กล้วยไม้และไม้ตัดดอกของต่างชาติ” ซึ่งเสนอประเด็นเรียกร้องให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พิจารณาให้ความช่วยเหลือ มิฉะนั้นจะสร้างความเสียหายต่อธุรกิจกล้วยไม้และไม้ดอกไม้ประดับในทุกๆ ด้าน ดังนั้น สภาที่ปรึกษาฯ จึงได้มอบหมายให้คณะทำงานการเกษตรและสหกรณ์ทำการศึกษาในรายละเอียด

สภาที่ปรึกษาฯ ในคราวประชุม เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2546 ได้พิจารณาผลการศึกษาของคณะทำงานดังกล่าว โดยมีมติ ให้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี เกี่ยวกับนโยบายกล้วยไม้ไทยและไม้ดอกไม้ประดับดังนี้ (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย)

1. รัฐต้องกำหนดนโยบายให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการผลิต และส่งออกกล้วยไม้และไม้ดอกไม้ประดับของภูมิภาคเอเชีย โดยดำเนินการตามแนวทางดังต่อไปนี้

1.1 ต้องเร่งแก้ปัญหาหระวางขนส่งสินค้าทางอากาศที่ไม่เพียงพอ และปรับระดับราคาให้เหมาะสมพร้อมทั้งสร้างคลังสินค้าห้องเย็น ณ สนามบิน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน และพัฒนาการส่งออกไม้ดอกไม้ประดับ รวมทั้งผลผลิตการเกษตรอื่นๆ

1.2 ต้องจัดตั้งตลาดกลางมาตรฐานไม้ดอกไม้ประดับ เพื่อเป็นจุดศูนย์กลางในการรวบรวมกล้วยไม้และผลผลิตไม้ดอกไม้ประดับ เพื่อการส่งออกและจำหน่ายภายในประเทศ เป็นแหล่งข้อมูลทางด้านการตลาดของกล้วยไม้และไม้ดอกไม้ประดับ เพื่อสร้างกลไกในการแข่งขันให้สมบูรณ์ และรองรับการพัฒนากล้วยไม้และไม้ดอกไม้ประดับของประเทศไทย

1.3 ต้องจัดตั้งกองทุนส่งเสริมและพัฒนากล้วยไม้และไม้ดอกไม้ประดับ สำหรับใช้เพื่อสนับสนุนการลงทุนปรับปรุงการผลิตของเกษตรกร สนับสนุนการขายตลาดของผู้ส่งออก และประชาสัมพันธ์สินค้าไม้ดอกไม้ประดับของไทยในต่างประเทศ รวมทั้งสนับสนุนการวิจัยด้านการตลาด วิจัยเทคโนโลยีการผลิต และการพัฒนากล้วยไม้พันธุ์ใหม่ โดยให้เกษตรกร ผู้ส่งออก และผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดหัวข้อวิจัย ร่วมวิจัย เพื่อให้งานวิจัยสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง

1.4 ต้องสนับสนุนการรวมกลุ่ม และพัฒนาเครือข่ายเกษตรกรและผู้ประกอบการ เพื่อเชื่อมโยงประสานความร่วมมือให้เกิดความเข้มแข็ง และสามารถพึ่งตนเองได้

2. เพื่อให้การดำเนินงานตามแนวทางดังกล่าวข้างต้น เป็นไปอย่างประสานสอดคล้อง เชื่อมโยงกันอย่างเป็นบูรณาการ รัฐต้องจัดให้มีองค์กรกลางเพื่อทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพในการประสาน การดำเนินงาน โดยให้มีการจัดตั้งหน่วยงาน Flower Council ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนภาครัฐ ผู้แทนภาค เกษตรกร ผู้ประกอบการ นักวิชาการ และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการบริหาร โดยมีหน้าที่

2.1 จัดทำแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนากล้วยไม้และไม้ดอกไม้ประดับอื่นๆ

2.2 เป็นเวทีกลางในการประสานงานกับองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และเกษตรกร และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ในการแก้ปัญหา ตลอดจนติดตามผลในการดำเนินงาน

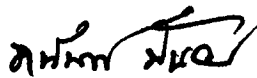
2.3 บริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนากล้วยไม้และไม้ดอกไม้ประดับ

2.4 ให้ข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการแก้ปัญหา กล้วยไม้และไม้ดอกไม้ประดับ

3. รัฐต้องมีนโยบายส่งเสริมให้สังคมไทยเห็นคุณค่าของกล้วยไม้ไทย ทั้งในด้านสังคม และ วัฒนธรรม เพราะกล้วยไม้ของไทยมีวิวัฒนาการที่ยาวนาน ในเรื่องของการสังสรรค์ความรู้และความอดทน ในกระบวนการผลิต ของทั้งนักวิชาการและภูมิปัญญาท้องถิ่น จากชาวสวนรายเล็กรายน้อย จนกระทั่ง กลายเป็นภูมิปัญญาซึ่งเป็นที่ยอมรับของคนทั่วโลก จึงควรถ่ายทอดเพื่อสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรม สู่เยาวชนและประชาชนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และใคร่ขอทราบผลการพิจารณาในโอกาสแรกด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนันต์ ปันยารชุน)

ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

โทร. 0 - 2612 - 9159

โทรสาร 0 - 2612 - 9152

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา เกี่ยวกับนโยบายกล้วยไม้ไทย และไม้ดอกไม้ประดับ

ความเป็นมา

ตามที่ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้รับคำร้องเรียนจากสมาคมชาวสวนกล้วยไม้ไทย เรื่องการคัดค้านการส่งเสริมการลงทุนปลูก และขยายพันธุ์กล้วยไม้และได้ตัดดอกของต่างชาติจากสำนักงานส่งเสริมการลงทุน (BOI) ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้เพาะปลูกกล้วยไม้ จำนวน 2,500 ราย (ข้อมูลสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรปี 2541) และในที่สุดสำนักงานส่งเสริมการลงทุน (BOI) ได้มีมติไม่สนับสนุนการลงทุนตามโครงการดังกล่าวแล้ว แต่จากการศึกษาในกรณีของกล้วยไม้และไม้ดอกไม้ประดับเห็นว่า มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจเป็นอย่างสูง เพราะธุรกิจไม้ดอกไม้ประดับในประเทศไทยสามารถส่งออก และนำเงินตราเข้าประเทศได้ปีละหลายพันล้านบาท (ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) โดยเฉพาะเรื่องการส่งออกมูลค่าร้อยละ 80 เป็นกล้วยไม้ และมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น เพราะประเทศไทยมีการพัฒนาพันธุ์ รวมทั้งการผลิตเพื่อการแข่งขันไปสู่ตลาดโลกได้ดีที่สุด

กรอบแนวทางการศึกษา

1. เชิญตัวแทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มาให้ข้อมูลและแนวทางการแก้ปัญหาทั้งภาครัฐ เอกชน นักวิชาการ และกลุ่มเกษตรกร
2. ศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. จัดสัมมนาระดมความคิดเห็น และหาแนวทางการแก้ปัญหาจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน นักวิชาการ และเกษตรกร ซึ่งได้ดำเนินการเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2546 ณ หอประชุมพุทธมณฑล อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม

สถานการณ์

กล้วยไม้และไม้ดอกไม้ประดับเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญชนิดหนึ่งของโลก มูลค่าการบริโภคปีละหลายแสนล้านบาท และมีแนวโน้มความต้องการเพิ่มสูงขึ้นทุกปี ขณะเดียวกันประเทศไทยก็มีศักยภาพในการผลิตและมีขีดความสามารถส่งเสริมให้มีการผลิตได้มากขึ้น กล้วยไม้เป็นสินค้าส่งออกสูงสุดของไทย คิดเป็นร้อยละ 80 ของมูลค่าไม้ดอกไม้ประดับที่ส่งออกทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งออกกล้วยไม้สามารถเพิ่มการขยายตัวได้ตามความต้องการของตลาดโลก นับแต่อดีตกล้วยไม้ไทยมีวิวัฒนาการเพื่อการส่งออกมากกว่า 40 ปี และเติบโตอย่างต่อเนื่อง อาจจะมีการชะงักไปบ้างในบางครั้ง เช่น ปี พ.ศ. 2529 การขนส่งไม่ตีพอ ทำให้ปริมาณการส่งออกลดลง หรือปี พ.ศ. 2536 มีปัญหาเรื่องสายพันธุ์กล้วยไม้ ทำให้ตลาดหดตัวลง เป็นต้น ตลอดเวลาที่ผ่านมากล้วยไม้ไทยมีการปรับตัวมาโดยตลอดทั้งปริมาณและคุณภาพ ปัจจุบันประเทศไทยมีเนื้อที่เพาะเลี้ยงกล้วยไม้ตัดดอกประมาณ 1.7 หมื่นไร่ และกล้วยไม้กระถางขายต้นกว่า 1,000 ไร่ โดยมีอัตราการขยายพื้นที่เพาะเลี้ยงกล้วยไม้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จังหวัดที่ปลูกเลี้ยง

กล้วยไม้ของประเทศไทยมีทั้งหมด 39 จังหวัด ซึ่งแหล่งผลิตกล้วยไม้ที่สำคัญมีอยู่ 10 จังหวัด ในภาคกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เขตหนองแขม ดลิ่งชัน และภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร อำเภอสามพรานและบางเลน จังหวัดนครปฐม อำเภอกระทุ่มแบนและบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร อำเภอบ้านโป่งและโพธาราม จังหวัดราชบุรี อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี อำเภอบางใหญ่และไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี และอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี และส่วนที่เหลือกระจายอยู่ทั่วประเทศ เช่น จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดสกลนคร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดนครสวรรค์ กำแพงเพชร และเชียงใหม่ ในภาคเหนือ เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่สวนเหล่านี้มีการลงทุนขนาดใหญ่ จากสภาพปัญหาเศรษฐกิจ ทำให้พื้นที่การเพาะเลี้ยงกล้วยไม้มีการขยายตัวสูงขึ้น เนื่องจากคนทำธุรกิจอื่นๆ หันมาสนใจการผลิตกล้วยไม้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งพบว่าการขยายพื้นที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในระยะ 2 - 3 ปีหลังนี้ทั้งเกษตรกรรายย่อยและเกษตรกรรายใหญ่ และมีแนวโน้มที่จะมีการสร้างสวนกล้วยไม้ขนาดใหญ่เพิ่มขึ้นมากกว่าขนาดเล็กทั่วประเทศ ในพื้นที่ที่มีแหล่งน้ำคุณภาพดี แต่ยังคงขาดการควบคุมให้เหมาะสมอันจะส่งผลกระทบต่อในด้านต่างๆ ในอนาคต

กล้วยไม้ตัดดอกที่ปลูกในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นสกุลหวายประมาณร้อยละ 80 ของทั้งหมด พันธุ์ที่ใช้เป็นหวายลูกผสมกว่า 50 สายพันธุ์ เช่น หวายขาว ได้แก่ ขาว 4 N ขาว 5 N ขาวประวิทย์ หวายชมพู ได้แก่ พันธุ์ซอนเนียร์หรือบอมเบอร์ 17 บอมโงแดง แอนนา ซากุระ หวายม่วง ได้แก่ พันธุ์มาดาม ปอมปาดัวร์ และกล้วยไม้สกุลอื่นประมาณร้อยละ 20 คือ สกุลม็อคคาร่า ได้แก่ คาลิปโซ เยโลสตาร์ พรรณี สกุลแวนดา แอสโคเซนดา อะแรนดา และคัทลียา เป็นต้น สวนกล้วยไม้ต้นที่นิยมปลูกเลี้ยง นอกจากสกุลเดียวกับพันธุ์ตัดดอกแล้ว ยังมีสกุลอื่นอีก เช่น ฟาแลนนอปซิส ช้าง กุหลาบ รองเท้านารี และกล้วยไม้พันธุ์พื้นเมืองอื่นๆ

การเพาะเลี้ยงกล้วยไม้เป็นอาชีพการเกษตรที่ทำรายได้ ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกเลี้ยงกล้วยไม้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำรายได้เข้าประเทศจากการส่งออกไปขายต่างประเทศกว่า 3,000 ล้านบาทต่อปี และมีแนวโน้มจะเพิ่มมากขึ้น หากได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกล้วยไม้สกุลหวาย ซึ่งประเทศไทยทำการส่งออกมากที่สุดและมีศักยภาพการแข่งขันในตลาดโลกค่อนข้างสูง ตลาดกล้วยไม้ โดยเฉพาะกล้วยไม้ตัดดอกประมาณร้อยละ 50 ของผลผลิตกล้วยไม้ ใช้เพื่อการส่งออก ส่วนที่เหลือซึ่งส่วนใหญ่เป็นดอกกล้วยไม้ประเภทตกเกรด หรือไม่สามารถส่งออกได้ จะใช้ภายในประเทศ ดังนั้น ตลาดกล้วยไม้ของไทยจึงมีอยู่ 2 ตลาด ได้แก่

1. ตลาดกล้วยไม้ภายในประเทศ ซึ่งตลาดบางแห่งที่สำคัญ ได้แก่ ปากคลองตลาด สวนตลาด ขายปลีก ได้แก่ ร้านดอกไม้และแผงขายดอกไม้ทั่วไป ซึ่งกล้วยไม้ในตลาดนี้โดยทั่วไปจะมีคุณภาพต่ำ ไม่สามารถส่งออกได้หรือเป็นส่วนที่เหลือจากการส่งออก

2. ตลาดการส่งออก ประเทศที่เป็นลูกค้ากล้วยไม้ของประเทศไทย ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น นำเข้ามากเป็นอันดับที่ 1 มาโดยตลอด สัดส่วนที่ไทยส่งออกในญี่ปุ่นนี้มีมากถึงร้อยละ 5 ของกล้วยไม้ไทยที่ส่งออกทั้งหมด ส่วนที่เหลือคือส่งไปยังตลาดยุโรป สหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ ไต้หวัน อิตาลี เยอรมัน ฮองกง เกาหลีใต้ รัสเซีย และจีน เป็นต้น

คู่แข่งที่สำคัญของกล้วยไม้ไทย ได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย และเนเธอร์แลนด์ สิงคโปร์ได้เปรียบไทยในตลาดญี่ปุ่นในด้านบรรจุภัณฑ์ คุณภาพสม่ำเสมอ ความแข็งแรงของกลีบดอก และอายุของดอกไม้ มาเลเซียได้เปรียบไทยในด้านนโยบายของรัฐที่ส่งเสริมการผลิตเพื่อการส่งออกโดยตรง รวมทั้งสนับสนุนด้านรายจ่ายด้วยการลดค่าระวางเครื่องบินหรือจัดเที่ยวบินพิเศษเพื่อการส่งออกไปญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกาและยุโรป ส่วนเนเธอร์แลนด์แข่งกับไทยในตลาดยุโรป เพราะมีความสามารถเรื่องไม้ดอกเมืองหนาวที่ใช้ทดแทนไม้ดอกเมืองร้อน และเป็นผู้นำเข้าจากไทยเพื่อการส่งออกด้วย

สำหรับประเทศไทยปัจจุบันภาครัฐยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนในการพัฒนา หรือส่งเสริมกล้วยไม้ และไม้ดอกไม้ประดับอื่นๆ ถึงแม้กล้วยไม้จะถูกจัดอยู่ 1 ใน 4 ของ product champion ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก็ตาม ยังไม่มีแผนยุทธศาสตร์อันจะเป็นตัวชี้ทิศทางในการพัฒนากล้วยไม้และเป้าหมายที่ควรจะเป็นปัญหาเรื่องระวางขนส่งสินค้าทางอากาศนับเป็นปัญหาที่สำคัญอย่างยิ่ง เป็นปัญหาที่สะสมมานาน ขาดการเหลียวแลเอาใจใส่จากภาครัฐมาโดยตลอด กล้วยไม้เป็นผลผลิตทางการเกษตรที่สูญเสียได้ง่าย การขนส่งทางอากาศมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการส่งออก เป็นต้น ทูตหลักในการส่งออกและแข่งขันกับประเทศอื่นๆ การขาดระวางเครื่องบินเพื่อการส่งออกและราคาแพงมีผลกระทบอย่างสูงต่อการพัฒนากล้วยไม้ของไทย ทำให้ไทยตกอันดับจากหนึ่งในสิบอันดับแรก (Top ten) มาอยู่ที่ตำแหน่งหนึ่งในยี่สิบ (top twenty) ในขณะนี้ประเทศไทยยังขาดศูนย์รวบรวมผลผลิตของไม้ดอกไม้ประดับเพื่อการส่งออกที่มีมาตรฐานหรือตลาดกลาง ซึ่งหลายประเทศที่เป็นคู่แข่งกับไทยมีตลาดกลางไม้ดอกไม้ประดับเป็นศูนย์กลางรวบรวมผลผลิต เพื่อใช้ภายในประเทศและส่งออกและเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารทางด้านการตลาด นอกจากนี้ยังขาดการวิจัยด้านการตลาดอันจะทำให้เห็นแนวโน้มและรสนิยมของตลาด ทำให้ผู้ส่งออกและผู้ผลิตมีการปรับตัวได้ทันต่อเหตุการณ์

ทางด้านการวิจัยและพัฒนาสายพันธุ์ของกล้วยไม้ไทย ยังไม่พัฒนาไปเท่าที่ควรและเป็นไปอย่างช้ามาก โดยผู้ผลิตส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นการทำงานที่ต่างคนต่างทำไม่เป็นระบบไม่มีแบบแผนและเป้าหมายอันเป็นองค์กรร่วมที่ชัดเจน ส่วนหน่วยงานราชการไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในอดีต เนื่องจากรัฐยังไม่เห็นความสำคัญของการพัฒนาสายพันธุ์ใหม่ๆ จึงต้องขึ้นอยู่กับการพัฒนาแบบตามมีตามเกิดของตัวเกษตรกรเอง การพัฒนาพันธุ์กล้วยไม้ การปรับปรุงพันธุ์และรับรองพันธุ์กล้วยไม้เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะถือเป็นธุรกิจต้นน้ำและประเทศไทยเองการพัฒนาสายพันธุ์ขาดความต่อเนื่อง ไม่มีระบบเครือข่ายในการปรับปรุงสายพันธุ์ การจัดเก็บและรวบรวมสายพันธุ์ที่มีอยู่ รวมถึงการให้บริการข้อมูล สิ่งต่างๆ เหล่านี้ถึงเวลาแล้วที่ภาครัฐต้องให้ความสำคัญและมีนโยบายที่ชัดเจน เพราะจากนี้ไปพันธุ์พืชต่างๆ จะถูกนำมาใช้เป็นยุทธศาสตร์หลักในการแข่งขัน

ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การประสานงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภาคเอกชนและเกษตรกร ปัจจุบันเห็นได้ชัดเจนว่าถึงแม้จะมีการปฏิรูประบบราชการแล้วก็ตาม แต่ปัญหานี้ยังคงอยู่ ณ จุดเดิมไม่มีการแก้ไขแต่อย่างใด สำหรับไม้ดอกไม้ประดับก็เช่นเดียวกันขาดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนในการแก้ปัญหาให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น อันจะส่งผลกระทบต่อการแข่งขันกับประเทศอื่น และทำให้การพัฒนากล้วยไม้ไม้ดอกไม้ประดับเป็นไปได้อย่างเชื่องช้า

อย่างไรก็ดี ประเทศไทยยังมีศักยภาพในการผลิตไม้ดอกเมืองร้อนส่งออก โดยเฉพาะกล้วยไม้ และไม้ดอกพื้นเมืองอื่นที่ยังสามารถขยายตลาดได้อีกมหาศาล ปัญหาอยู่ที่ว่าเราสามารถดึงศักยภาพที่มีอยู่ ออกมาได้อย่างไร เพื่อให้ประเทศไทยกลับมาครองความเป็นหนึ่งในการส่งออกไม้ดอกเมืองร้อนอีกครั้ง กล้วยไม้ไทยน่าจะเป็นตัวอย่างในการพัฒนาสินค้าเกษตร เพราะมีความเข้มแข็งเกษตรกรคิดเองทำเอง ร่วมกันแก้ไขปัญหา จะสังเกตได้ว่าเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไม้และผู้ที่เกี่ยวข้องไม่เคยออกมาประท้วง จะมีก็แค่ออกมาแสดงความคิดเห็นไม่เคยเดินขบวนถือว่าเป็นการพัฒนาที่ดี

ข้อเสนอแนะ

1. รัฐต้องกำหนดนโยบายให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการผลิต และส่งออกกล้วยไม้และไม้ดอกไม้ประดับของภูมิภาคเอเชีย โดยดำเนินการตามแนวทางดังต่อไปนี้

1.1 ต้องเร่งแก้ปัญหาห้ขาดแคลนสินค้าทางอากาศที่ไม่เพียงพอ และปรับระดับราคาให้เหมาะสมพร้อมทั้งสร้างคลังสินค้าห้องเย็น ณ สนามบิน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน และพัฒนาการส่งออกไม้ดอกไม้ประดับ รวมทั้งผลผลิตการเกษตรอื่นๆ

1.2 ต้องจัดตั้งตลาดกลางมาตรฐานไม้ดอกไม้ประดับ เพื่อเป็นจุดศูนย์กลางในการรวบรวมกล้วยไม้และผลผลิตไม้ดอกไม้ประดับ เพื่อการส่งออกและจำหน่ายภายในประเทศ เป็นแหล่งข้อมูลทางด้านการตลาดของกล้วยไม้และไม้ดอกไม้ประดับ เพื่อสร้างกลไกในการแข่งขันให้สมบูรณ์ และรองรับการพัฒนากล้วยไม้และไม้ดอกไม้ประดับของประเทศไทย

1.3 ต้องจัดตั้งกองทุนส่งเสริมและพัฒนากล้วยไม้และไม้ดอกไม้ประดับ สำหรับใช้เพื่อสนับสนุนการลงทุนปรับปรุงการผลิตของเกษตรกร สนับสนุนการขยายตลาดของผู้ส่งออก และประชาสัมพันธ์สินค้าไม้ดอกไม้ประดับของไทยในต่างประเทศ รวมทั้งสนับสนุนการวิจัยด้านการตลาด วิจัยเทคโนโลยีการผลิต และการพัฒนากล้วยไม้พันธุ์ใหม่ โดยให้เกษตรกร ผู้ส่งออก และผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดหัวข้อวิจัย ร่วมวิจัย เพื่อให้งานวิจัยสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง

1.4 ต้องสนับสนุนการรวมกลุ่ม และพัฒนาเครือข่ายเกษตรกรและผู้ประกอบการ เพื่อเชื่อมโยงประสานความร่วมมือให้เกิดความเข้มแข็ง และสามารถพึ่งตนเองได้

2. เพื่อให้การดำเนินงานตามแนวทางดังกล่าวข้างต้น เป็นไปอย่างประสานสอดคล้องเชื่อมโยงกันอย่างเป็นบูรณาการ รัฐต้องจัดให้มีองค์กรกลางเพื่อทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพในการประสานการดำเนินงาน โดยให้มีการจัดตั้งหน่วยงาน Flower Council ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนภาครัฐ ผู้แทนภาคเกษตรกร ผู้ประกอบการ นักวิชาการ และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการบริหาร โดยมีหน้าที่

2.1 จัดทำแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนากล้วยไม้และไม้ดอกไม้ประดับอื่นๆ

2.2 เป็นเวทีกลางในการประสานงานกับองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และเกษตรกร และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ในการแก้ปัญหา ตลอดจนติดตามผลในการดำเนินงาน

2.3 บริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนากล้วยไม้และไม้ดอกไม้ประดับ

2.4 ให้ข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการแก้ปัญหากล้วยไม้และไม้ดอกไม้ประดับ

3. รัฐต้องมีนโยบายส่งเสริมให้สังคมไทยเห็นคุณค่าของกล้วยไม้ไทยทั้งในด้านสังคม และวัฒนธรรม เพราะกล้วยไม้ของไทยมีวิวัฒนาการที่ยาวนาน ในเรื่องของ การสั่งสมความรู้ ความอดทน ในกระบวนการผลิต ของทั้งนักวิชาการและภูมิปัญญาท้องถิ่น จากชาวสวนรายเล็กรายน้อย จนกระทั่งกลายเป็นภูมิปัญญาที่เป็นที่ยอมรับของคนทั่วโลก จึงควรถ่ายทอดเพื่อสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสู่เยาวชนและประชาชนต่อไป